

Ársskýrsla Hæstaréttar Íslands 1999

**ÁRSSKÝRSLA
HÆSTARÉTTAR ÍSLANDS
1999**

Hér getur að líta fyrstu ársskýrslu Hæstaréttar Íslands. Í henni er að finna upplýsingar um starfsemi réttarins á árinu 1999.

Í janúar 2000

Simon Sigvaldason

Simon Sigvaldason
skrifstofustjóri
Hæstaréttar Íslands

• _____

I.

Inngangur

Samkvæmt 10. gr. dansk-íslensku sambandslaganna nr. 39/1918 skyldi Hæstiréttur Danmerkur hafa á hendi æðsta dómshald í íslenskum málum, þar til Ísland kynni að ákveða að stofna æðsta dómshald í landinu sjálfu. Þessi heimild var notuð umsvifalaust og var Hæstiréttur Íslands stofnaður með lögum nr. 22/1919 um hæstarétt. Samhliða því að dómshald Hæstaréttar Danmerkur var afnumið var Landsyferrétturinn, sem settur hafði verið á stofn árið 1800, lagður niður og hafa dómstigin í landinu síðan verið tvö. Hæstiréttur Íslands tók til starfa 16. febrúar 1920.

Um Hæstarétt er nú kveðið á í lögum nr. 15/1998 um dómshald. Samkvæmt 1. gr. laganna er Hæstiréttur Íslands æðsti dómshald ríkisins. Hann er áfrýjunardómshald og hefur aðsetur í Reykjavík. Heimilt er þó að halda dómshald annars staðar sé til þess sérstök ástæða. Þar sem Hæstiréttur er áfrýjunar- eða málskotsdómshald felast verkefni hans einkum í því að endurskoða dómshaldin héraðsdómshaldanna, sem eru alls átta talsins. Aðrir dómshald eru Félagsdómur og Landsdómur og verður úrlausnum þeirra yfirleitt ekki skotið til Hæstaréttar.

Málum verður skotið til Hæstaréttar með tvenns konar hætti: Annars vegar með áfrýjun máls, hins vegar með kæru. Með áfrýjun er átt við það, að lokaúrlausn héraðsdóms, sem venjulega er í formi dóms, sé skotið til Hæstaréttar til endurskoðunar. Til þess að máli verði áfrýjað þarf að vera fyrir hendi heimild til þess í lögum og er áfrýjunarheimildirnar að finna í XXV. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og XVIII. kafla laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála. Í lögnum eru áfrýjunarheimildirnar skilgreindar neikvætt á þá leið, að almennt er heimilt að áfrýja máli nema sérstök atvik eigi við. Eru það einkum mál sem varða lágar fjárhæðir sem sæta takmörkunum að þessu leyti, en Hæstiréttur getur þó einnig heimilað áfrýjun slíkra mála að nánar tilteknum skilyrðum fullnægðum.

Með kæru er almennt átt við það, að úrlausn héraðsdómshalds, sem ekki bindur endi á mál að efni til og yfirleitt er í formi úrskurðar eða ákvörðunar, sé skotið til Hæstaréttar. Hér má til dæmis nefna úrskurði héraðsdómara um hvort hann víki sæti í máli og úrskurði um gæsluvarðhald. Í sumum tilvikum verður þó endanlegum úrlausnum héraðsdómshalds skotið til Hæstaréttar með kæru, en ekki með áfrýjun, einkum úrlausnum sem varða gildi svokallaðra fullnustugerða sýslumanna, t.d. aðfarargerða og nauðungarsölu. Heimildir til kæru er einkum að finna í XXIV. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og XVII. kafla laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála, en einnig í ýmsum sérkögum, t.d. lögum nr. 90/1989 um aðför og lögum nr. 90/1991 um nauðungarsölu.

Áfrýjuð mál eru almennt flutt munnlega fyrir Hæstarétti. Eftir ákvörðun forseta Hæstaréttar taka þrjú eða fimm dómara við Hæstarétt þátt í meðferð máls fyrir dómi. Í sérstaklega mikilvægum málum getur forseti þó ákveðið að sjö dómara skipi dóm. Meðferð kærumála er mjög frábrugðin meðferð áfrýjaðra mála. Felast frávikin aðallega í því að málsmeðferð er skrifleg og gengur mun skjótar fyrir sig en ella.

Dómar Hæstaréttar eru endanlegir og verður þeim ekki skotið til neins annars dómstóls. Mál sem dæmt hefur verið í Hæstarétti verður því aðeins endurskoðað, að Hæstiréttur ákveði að málið skuli endurupptekið og tekið til meðferðar að nýju. Heimildum til endurupptöku mála er almennt skorinn nokkuð þröngur stakkur og er þær að finna í XXII. kafla laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála og XXVII. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

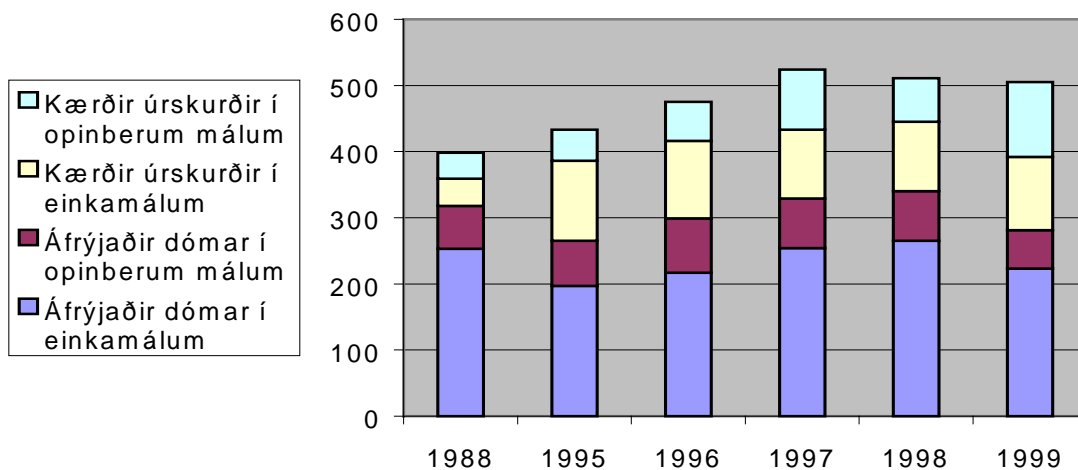
Nánari upplýsingar um sögu Hæstaréttar, starfsemi, starfsfólk og dómhús réttarins má finna á heimasíðu réttarins undir hnappinum: **UM HÆSTARÉTT**. Þá hefur verið gefinn út á vegum réttarins litprentaður bæklingur, þar sem stiklað er á stóru í sögu réttarins, starfsemi hans reifuð og húsakostur kynntur.

II. Starfsemi réttarins

Ný mál árið 1999

Hér gefur að líta fjölda þeirra mála sem bárust Hæstarétti á árinu 1999. Til samanburðar eru birtar tölur fyrir árin 1988 og 1995-1998. Málunum er annars vegar skipt í áfrýjuð mál, sem flutt eru munnlega fyrir réttinum og kærumál, sem eru skriflega flutt. Hins vegar er málunum skipt eftir því hvort um er að ræða einkamál eða opinber mál.

	1988	1995	1996	1997	1998	1999
Áfrýjun:						
Einkamál	253	197	217	254	265	223
Opinber mál	65	68	82	75	75	58
Kærum:						
Einkamál	41	121	117	104	105	111
Opinber mál	39	47	59	91	66	113
	398	433	475	524	511	505

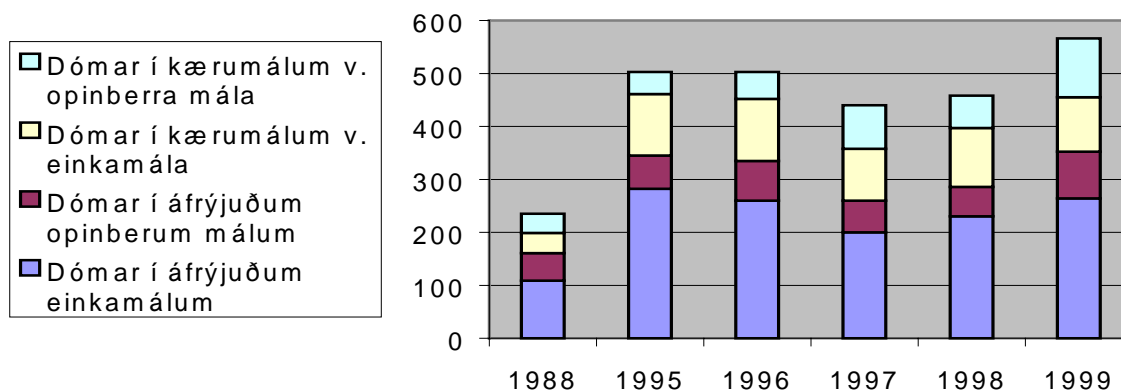
Svo sem sjá má af þessum tölum hefur fjöldi nýrra mála ekki breyst mikið milli ára. Kærum í tengslum við rekstur opinberra mála fjölgaði nokkuð á árinu 1999, eða úr 66 málum 1998 í 113 mál 1999. Skýrist þessi fjölgun annars vegar af mjög viðamiklum rannsóknum lögreglu á tveimur málum á árinu 1999, sem leiddu til þess að margir aðilar sættu gæsluvarðhaldi. Hins vegar skýrist fjölgunin að nokkru leyti af breytingum sem gerðar voru á lögum um meðferð opinberra mála og tóku gildi 1. maí 1999, en í kjölfar þeirra ríkti nokkur óvissa um rétt verjanda sakbornings til aðgangs að sakargögnum.

Dómar á árinu 1999

Hér að neðan er að finna yfirlit um fjölda dæmdra mála í Hæstarétti á árinu 1999. Til samanburðar eru birtar tölur fyrir árin 1988 og 1995-1998. Er máluum sem fyrr skipt í áfrýjuð mál og kærumál.

31. desember	1988	1995	1996	1997	1998	1999
Áfrýjun:						
Dómar í einkamálum	109	282	260	200	230	264
Dómar í opinberum málum	52	63	75	60	56	88
Kæur:						
Dómar í einkamálum	38	116	117	98	111	103
Dómar í opinberum málum	36	42	51	82	61	111
	235	503	503	440	458	566

Dómar 1988 og 1995-1999

Alls var meðferð 566 mála lokið á árinu og hafa aldrei verið afgreidd fleiri mál á einu ári í sögu réttarins. Af 352 munnlega fluttum málum voru 106 mál flutt fyrir 5 dómurum en 246 mál voru flutt fyrir 3 dómurum. Dómarar skiluðu sératkvæði 49 sinnum á árinu. Í sératkvæðum sínum voru viðkomandi dómarar 16 sinnum sammála niðurstöðu meirihlutans, með öðrum rökstuðningi, en í 33 tilvikum var sératkvæði skilað vegna annarrar efnislegrar niðurstöðu.

Skipting dæmdra mála eftir málsúrslitum á árinu 1999

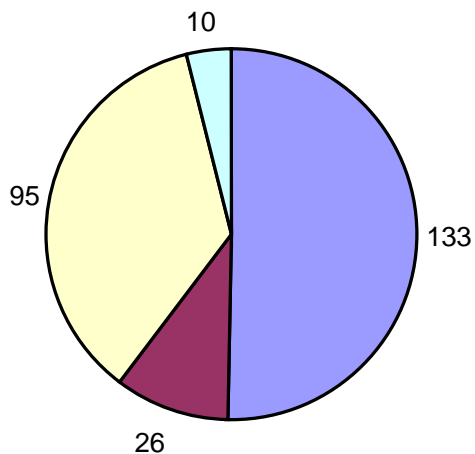
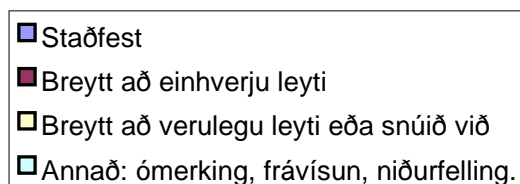
Eftirfarandi er skipting dæmdra mála á árinu 1999 eftir málsúrslitum. Er málunum sem fyrr skipt í áfrýjuð mál og kærumál.

Áfrýjun

Einkamál

Heildarfjöldi áfrýjaðra einkamála sem dæmd voru á árinu 1999 er 264 mál. Þar af var niðurstaða héraðsdóms staðfest í 133 málum. Í 26 málum var niðurstöðu héraðsdóms breytt að einhverju leyti og í 95 málum var niðurstöðu héraðsdóms breytt að verulegu leyti eða snúið við. Í 10 tilvikum var málum vísað frá, þau felld niður eða héraðsdómur ómerktur.

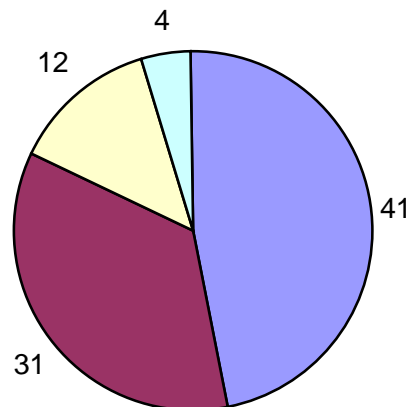
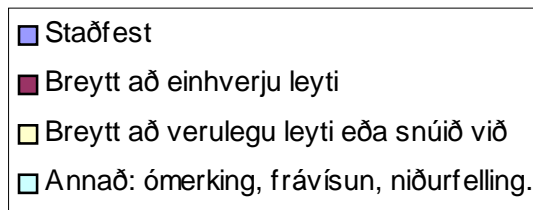
Dómar í einkamálum

Opinber mál

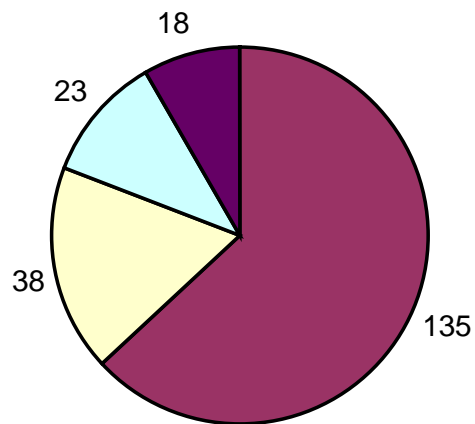
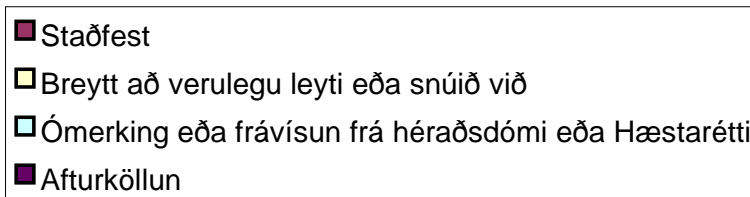
Alls voru dómar í opinberum áfrýjuðum málum 88 á árinu 1999. Þar af var niðurstaða héraðsdóms staðfest í tæpum helmingi mála eða fjörutíu og einu sinni. Niðurstöðu héraðsdóms var breytt að einhverju leyti í 31 máli og eru þar með taldar breytingar á refsingum, en í tólf málum var niðurstöðu héraðsdóms breytt að verulegu leyti eða snúið við. Fjórum málum var vísað frá, þau felld niður eða héraðsdómur ómerktur.

Dómar í opinberum málum

Kætur

Alls voru 214 mál kærð til Hæstaréttar á árinu 1999. Þar af var niðurstaða héraðsdóms staðfest eða staðfest að mestu í meiri hluta mála, eða í 135 málum. Niðurstöðu héraðsdóms var breytt að verulegu leyti eða snúið við í 38 málum og 23 málum var vísað frá héraðsdómi eða Hæstarétti eða meðferð þeirra ómerkt. Átján kætur sem bárust á árinu voru afturkallaðar.

Ódæmd mál 31. desember 1999

Áfrýjanir

Eftirfarandi er yfirlit yfir ódæmd mál sem áfrýjað hafði verið til Hæstaréttar fyrir 31. desember 1999. Til samanburðar eru tölur frá 1998.

Ódæmd mál 31. desember	1998	1999
------------------------	------	------

Áfrýjun

Einkamál:

Alls ódæmd	149 mál	90 mál
-------------------	---------	--------

Þar af:

Frestað til flutnings	107 mál	40 mál
------------------------------	---------	--------

Frestað til þingfestingar eða greinargerðar	42 mál	50 mál
--	--------	--------

Opinber mál:

Alls ódæmd	46 mál	11 mál
-------------------	--------	--------

Þar af:

Tilbúin til flutnings	39 mál	5 mál
------------------------------	--------	-------

Ágrip ekki komið	7 mál	6 mál
-------------------------	-------	-------

Af yfirlitinu sést að ódæmdum áfrýjunarmálum hefur fækkað nokkuð milli árána 1998 og 1999. Þannig hefur áfrýjuðum einkamálum fækkað um 59, úr 149 málum í 90 mál, og voru aðeins 40 einkamál tilbúin til flutnings í árslok 1999. Áfrýjuðum opinberum málum hefur fækkað hlutfallslega meira, en aðeins voru 11 opinber mál sem áfrýjað hafði verið til Hæstaréttar ódæmd um áramót á móti 46 málum í árslok 1998. Af þessum 11 málum voru aðeins 5 mál tilbúin til flutnings.

Kæror

Eftirfarandi er yfirlit yfir ódæmd kærumál sem skotið hafði verið til Hæstaréttar fyrir 31. desember 1999. Til samanburðar eru tölur frá 1998.

Ódæmd mál 31. desember	1998	1999
------------------------	------	------

Kæror:

Alls ódæmd	0 mál	10 mál
-------------------	-------	--------

Áfrýjunarleyfi

Eins og nánar greinir í inngangi skýrslunnar er heimildir til áfrýjunar mála til Hæstaréttar að finna í XXV. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og XVIII. kafla laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála. Almenn er heimilt að áfrýja máli nema sérstök atvik eigi við. Eru það einkum mál sem varða lágar fjárhæðir (á árinu 1999 var miðað við mál sem vörðuðu fjárkröfur eða sektir lægri en 337.616 krónur) sem sæta takmörkunum að þessu leyti. Getur Hæstiréttur þó heimilað áfrýjun slíkra mála að nánar tilteknum skilyrðum fullnægðum. Eftirfarandi er yfirlit yfir fjölda mála þar sem áfrýjun var heimiluð sérstaklega af Hæstarétti. Til samanburðar eru tölur frá árunum 1995-1998.

Ár:	1995	1996	1997	1998	1999
Fjöldi beiðna	41	52	68	54	63
Samþykkt	16	24	35	14	24
Hafnað	25	21	26	32	34
Afturkallað/óafgreitt	0	7	7	8	5

Endurupptaka mála

Niðurstöður héraðsdóma sem ekki hefur verið áfrýjað og mála sem dæmd hafa verið í Hæstarétti verða því aðeins endurskoðaðar, að Hæstiréttur ákveði að málið skuli endurupptekið og tekið til meðferðar að nýju. Heimildum til endurupptöku mála er almennt skorinn nokkuð þröngur stakkur og er þær að finna í XXII. kafla laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála og XXVII. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Á árinu 1999 bárust Hæstarétti alls ellefu beiðnir um endurupptöku óáfrýjaðra héraðsdóma og hæstaréttardóma. Af þessum beiðnum var 9 hafnað, ein beiðni var afturkölluð og um áramót var ein beiðni óafgreidd.

III.

Önnur starfsemi Hæstaréttar

Prófmál

Með gildistöku laga um lögmennt nr. 77/1998 þann 1. janúar 1999, var skilyrðum til að öðlast rétt til flutnings mála fyrir Hæstarétti breytt nokkuð. Fólu breytingarnar í sér að gerðar eru auknar kröfur um starfsreynslu, prófmálum var fækkað úr þremur í tvö og ákvæði um lágmarksaldur til að hljóta réttindin afnuminn. Þá fólu löggin það nýmæli í sér að umsókn um að þreyta prófraun skal nú beint til sérstakrar prófnefndar sem í sitja þrír menn, sem dómsmálaráðherra skipar til fjögurra ára í senn. Eru tveir nefndarmanna tilnefndir af Hæstarétti og einn af Lögmannafélagi Íslands. Eftir sem áður eru það þeir dómendur Hæstaréttar, sem skipa dóm í viðkomandi máli, sem meta hvort umsækjandi hafi staðist prófraunina.

Samhliða þessu nýja fyrirkomulagi prófmála fyrir Hæstarétti var þeim sem höfðu fyrir gildistöku laga um lögmennt byrjað að þreyta prófraun til öflunar málflutningsréttinda fyrir Hæstarétti, en ekki lokið henni, gefinn kostur á að ljúka henni eftir eldri reglum fyrir 1. júlí 2000.

Á árinu 1999 bárust Hæstarétti 32 umsóknir um að þreyta prófmál fyrir réttinum samkvæmt eldri fyrirkomulagi. Var 21 umsókn samþykkt, 9 hafnað, en tvær afturkallaðar. Á árinu fluttu átta prófmenn samtals tólf prófmál samkvæmt hinu nýja fyrirkomulagi. Alls luku 17 héraðsdómslögmennt prófraun á árinu 1999 og öðluðust þar með réttindi sem hæstaréttarlögmennt, þar af luku fjórir prófraun á grundvelli hins nýja fyrirkomulags.

Tilnefningar

Á hverju ári tilnefnir Hæstiréttur Íslands í fjölda stjórna, ráða og nefnda á grundvelli ákvæða laga. Eftirfarandi er yfirlit yfir tilnefningar og skipanir réttarins á árinu 1999.

16. febrúar 1999

Áfrýjunarnefnd skv. 13. gr. laga nr. 78/1997 um stöðu, stjórn og starfshætti

Þjóðkirkjunnar:

Aðalmenn:

Jónatan Þórmundsson, prófessor, formaður.

Kristín Briem hrl.

Rúnar Guðjónsson sýslumaður.

Varamenn:

Páll Sigurðsson, prófessor

Ásdís Rafnar hdl.

Lára G. Hansdóttir hdl.

Áfrýjunarnefnd samkeppnismála-ad hoc:

Helgi I. Jónsson, héraðsdómari, formaður

Kristín Flygenring, viðskiptafræðingur.

Ólafur K. Ólafsson, sýslumaður.

19. mars 1999

Áfrýjunarnefnd samkeppnismála-ad hoc:

Lárus L. Blöndal hrl.

29. mars 1999

Áfrýjunarnefnd samkeppnismála-ad hoc:

Ingveldur Einarsdóttir, héraðsdómari

7. apríl 1999

Áfrýjunarnefnd samkeppnismála-ad hoc:

Stefán Geir Þórisson hrl.

7. maí 1999

Úrskurðarnefnd almannatrygginga skv. lögum nr. 60/1999:

Aðalmenn:

Friðjón Örn Friðjónsson hrl., formaður.

Guðmundur Sigurðsson, læknir, varaform.

Varamenn:

Ingi Tryggvason hdl.

Lúðvík Guðmundsson, læknir.

18. maí 1999

Úrskurðarnefnd fjarskipta- og póstmála skv. 8. gr. laga nr. 147/1996:

Aðalmaður:

Ólafur Axelsson hrl.

Varamaður:

Ólafur Garðarsson hrl.

20. júlí 1999

Áfrýjunarnefnd samkeppnismála -ad hoc:

Skúli Th. Fjeldsted hrl.

3. ágúst 1999

Nefnd um tilhögun lagagagna á netinu:

Símon Sigvaldason, skrifstofustjóri

13. ágúst 1999

Úrskurðarnefnd almannatrygginga-ad hoc:

Garðar Guðmundsson, taugaskurðlæknir

13. október 1999

Lyfjaverðsnefnd skv. 40. gr. lyfjalaga nr. 93/1994:

Aðalmaður:

Sigurmar K. Albertsson hrl.

Varamaður:

Jakob R. Möller hrl.

9. nóvember 1999

Úrskurðarnefnd um félagsþjónustu skv. 65. gr. laga nr. 40/1991:

Aðalmaður:

Skúli Guðmundsson lögfræðingur

Varamaður:

Margrét Hauksdóttir lögfræðingur

23. nóvember 1999

Kærunefnd skv. lögum nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi:

Aðalmenn:

Ásgeir Magnússon hrl., formaður

Garðar Valdimarsson hrl.

Árni Vilhjálmsson prófessor

Varamenn:

Örn Höskuldsson hrl.

Guðrún Brynleifsdóttir hdl.

Kristján Jóhannsson lektor.

16. desember 1999

Áfrýjunarnefnd skv. 13. gr. laga nr. 78/1997 um stöðu, stjórn og starfshætti

Þjóðkirkjunnar:

Aðalmaður:

Ásdís Rafnar hdl.

(í stað Kristínar Briem hrl.)

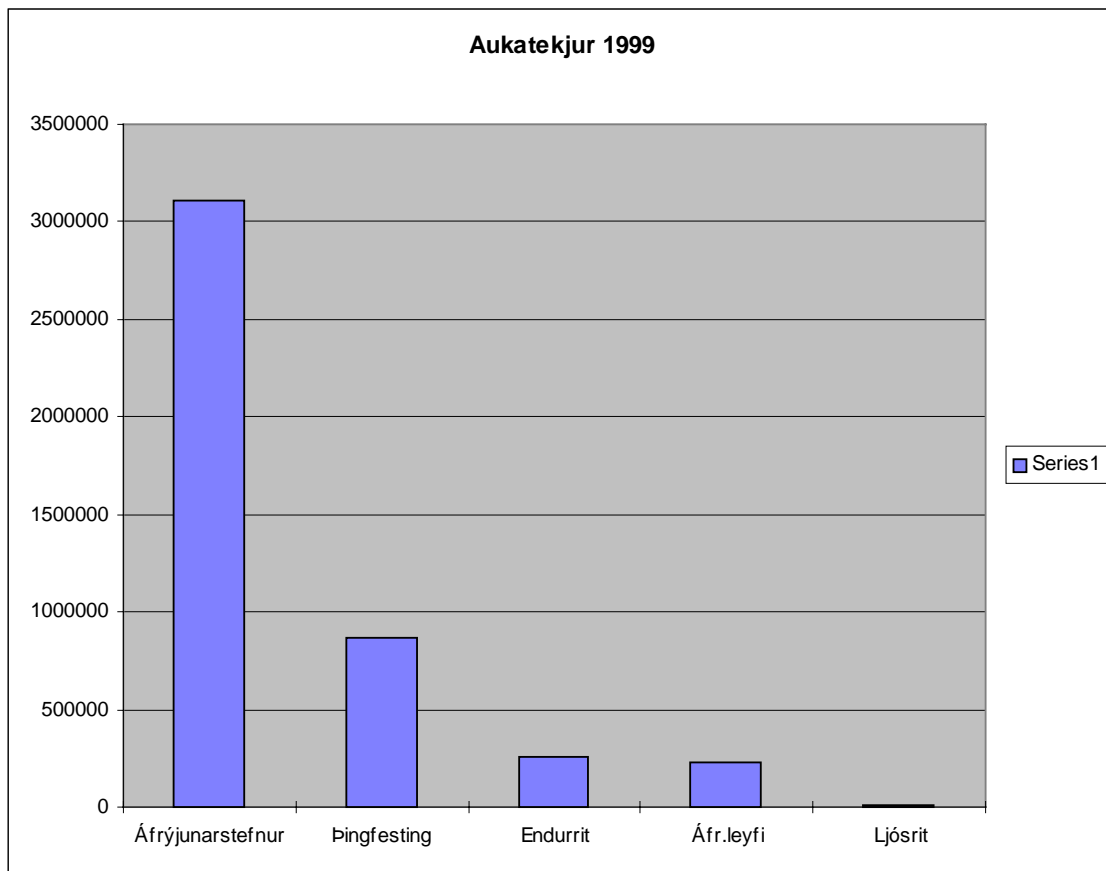
Varamaður:

Lilja Jónasdóttir hrl.

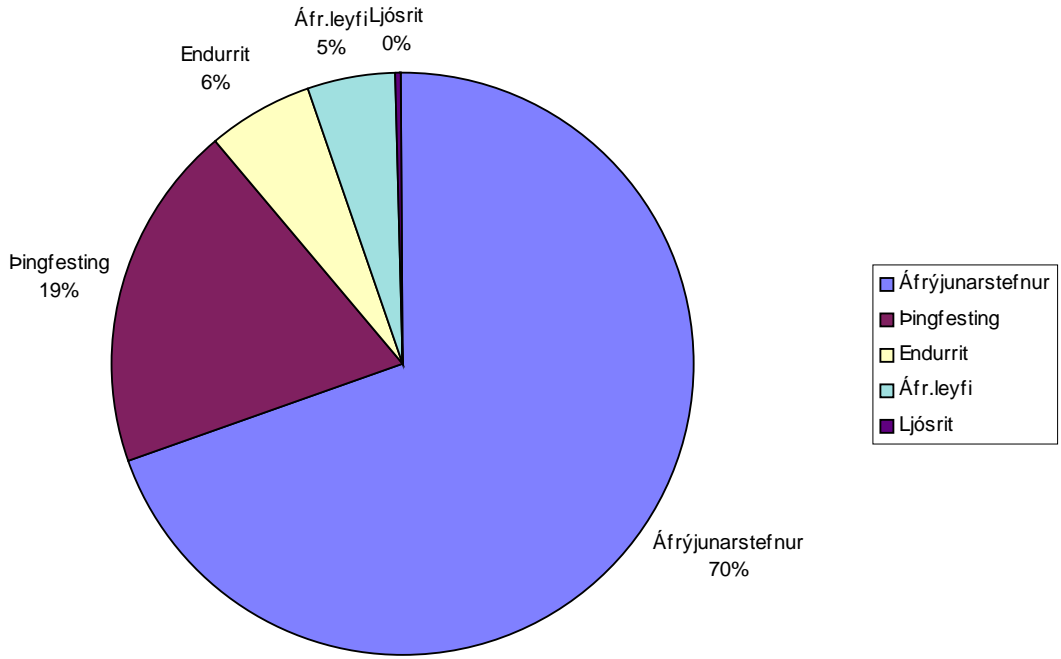
Aukatekjur Hæstaréttar

Á grundvelli laga nr. 88/1991 um aukatekjur ríkissjóðs innheimtir Hæstaréttur aukatekjur fyrir ríkissjóð. Er skipting tekna ársins 1999 eftirfarandi:

Útgáfa áfrýjunarstefna	3.105.000
Þingfestingar mála	871.500
Endurrit	253.650
Útgáfa áfrýjunarleyfa	230.000
Ljósrit	11.750
Samtals	4.471.900

Aukatekjur 1999

IV. Starfsmenn, dómarmar og varadómarmar

Starfsfólk Hæstaréttar 1999

Þegar Hæstiréttur Íslands var stofnaður skyldi dómstjóri og fjórir meðdómendur skipa dóminn. Mátti þá eigi setja dóm með færri dómendum en fimm. Fyrstu dómarmar Hæstaréttar voru Kristján Jónsson, Halldór Daníelsson og Eggert Briem, sem allir höfðu verið dómendur Landsyfírréttarins, Lárus H. Bjarnason prófessor og Páll Einarsson sýslumaður og bæjarfógeti á Akureyri. Dómurum við Hæstarétt var fækkað í þrjú með lögum nr. 37/1924. Með lögum nr. 111/1935 var dómurum aftur fjölgað í fimm, en þeir skyldu þó aðeins vera þrír, þangað til fé yrði veitt í fjárlögum til fjölgunar dómurum. Komst það til framkvæmda 1945. Dómurum var aftur fjölgað, og nú í sex, með lögum 42/1973, en fimm dómarmar skyldu þá skipa dóm. Þó var heimilt að þrír dómarmar dæmdu í málum við tiltekin skilyrði. Með lögum nr. 24/1979 var dómurum fjölgað í sjö og enn var dómurum fjölgað í átta, með lögum 67/1982. Með lögum nr. 39/1994 var dómurum síðan fjölgað í níu. Árið 1999 höfðu eftirtaldir níu dómarmar fasta skipun í embætti hæstaréttardómara:

Arnljótur Björnsson hæstaréttardómari
Garðar Gíslason hæstaréttardómari
Guðrún Erlendsdóttir hæstaréttardómari
Gunnlaugur Claessen hæstaréttardómari
Haraldur Henrysson hæstaréttardómari
Hjörtur Torfason hæstaréttardómari
Hrafn Bragason hæstaréttardómari
Markús Sigurbjörnsson hæstaréttardómari
Pétur Kr. Hafstein hæstaréttardómari

Á árinu 1999 var Pétur Kr. Hafstein forseti Hæstaréttar, en Garðar Gíslason varaforseti réttarins. Símon Sigvaldason er skipaður skrifstofustjóri Hæstaréttar. Embætti skrifstofustjóra var stofnað með lögum nr. 15/1998 um dómstóla, er embætti hæstaréttarritara var lagt niður.

Eftirtaldir fjórir varadómarmar voru kallaðir til starfa á árinu.

Jónatan Þórmundsson prófessor
Sigurður Línalal prófessor
Viðar Már Matthíasson prófessor
Þorgeir Örlygsson prófessor

Á árinu 1999 voru alls 21 fastráðnir starfsmenn við störf hjá Hæstarétti Íslands, en þar af voru níu dómarmar. Annað starfsfólk Hæstaréttar á árinu 1999 var:

Áslaug Árnadóttir aðstoðarmaður hæstaréttardómara
Berglind Ósk Agnarsdóttir ræstingarmaður

Guðmundur Guðmundsson dómvörður
Guðmundur Karlsson dómvörður
Haukur Guðmundsson aðstoðarmaður hæstaréttardómara
Jakobína Sveinsdóttir bókasafnsfræðingur
Katrín Björk Skaftadóttir ræstingarmaður
Kristín Guðmundsdóttir ritari
Kristín Ísleifsdóttir ritari
Sigrún Káradóttir ritari
Skúli Magnússon aðstoðarmaður hæstaréttardómara

V. Heimasíða Hæstaréttar

Í upphafi árs 1999 opnaði Hæstiréttur heimasíðu á netinu. Megintilgangurinn með síðunni er að gera dóma réttarins sem aðgengilegasta.

Á heimasíðu Hæstaréttar er að finna ýmis konar upplýsingar um starfsemi réttarins, sem bæði gagnast lögfræðingum sem og almenningi. Eftirfarandi er yfirlit yfir helstu efnisþætti heimasíðunnar:

1. Undir liðnum DÓMAR birtast allir dómur, sem kveðnir eru upp af réttinum auk þeirra héraðsdóma eða annarra úrlausna héraðsdóms sem til endurskoðunar hafa verið. Á heimasíðunni er nú að finna þá dóma sem kveðnir hafa verið upp frá 1. janúar 1999, og eru þeir flokkaðir eftir uppkvaðningardegi. Frá upphafi hefur verið miðað við að dómur, sem kveðnir eru upp á reglulegum dómþingum á fimmtudögum kl. 16:00, skyldu birtir á síðunni kl. 16:30 sama dag. Dómur í kærumálum eru settir inn á síðuna strax að lokinni uppkvaðningu, eða eins fljótt og auðið er. Undir þessum lið er einnig yfirlit yfir dómsuppkvaðningar og dagskrá réttarins, og eru breytingar færðar inn á heimasíðuna strax og þær liggja fyrir. Þá er þar einnig að finna skrá yfir mál sem áfrýjað hefur verið til réttarsins og ársskýrslur.
2. Undir liðnum LÖG OG REGLUR eru þau lög sem mæla fyrir um starfsemi réttarins. Þá eru þar vistaðar reglur um dómsgerðir í einkamálum og opinberum málum sem og málgögn í einkamálum og í opinberum málum, en reglur þessar lýsa í hvern búning málum skal komið fyrir meðferð þeirra í Hæstarétti. Þá er þar að finna reglugerð um málaskrá, auk yfirlits yfir meginreglur um áfrýjanir og kærur mála til Hæstaréttar.
3. Undir hnappnum UM HÆSTARÉTT er að finna ýmsar hagnýtar upplýsingar um réttinn, æviágrip dómara og fyrrverandi hæstaréttardómara, lista yfir starfsmenn réttarins og upplýsingar um netföng dómara og starfsmanna. Þá er þar að finna yfirlit yfir sögu dómstóla á Íslandi frá 930 til okkar tíma. Einnig er þar að finna umfjöllun um dómhús Hæstaréttar við Arnarhól og frásögn af aðdraganda að byggingu þess. Loks gefst gestum á heimasíðu Hæstaréttar hér kostur á að skoða bækling sem gefinn hefur verið út um sögu réttarins, starfsemi hans og dómhúsið.
4. Á heimasíðu Hæstaréttar er LEITARVÉL sem gerir mögulegt að leita í dómum Hæstaréttar frá 1. janúar 1999. Hægt er að leita eftir málnúmerum, lykilorðum, dómstexta og málsaðilum. Leitarvélin hefur verið endurbætt nokkuð eftir að vefsíðan var opnuð og enn er unnið að endurbótum á henni.
5. Á heimasíðunni gefst öllum kostur á að senda réttinum fyrirspurnir með TÖLVUPÓSTI. Hefur þessi þjónusta mælst vel fyrir og verið nokkuð mikið notuð.
6. Þá er að finna á heimasíðu Hæstaréttar lista yfir áhugaverðar heimasíður sem innihalda tengt efni auk þess sem að þar er að finna upplýsingar um Hæstarétt á ensku.

Ekkert gjald er tekið fyrir uppfléttingar á heimasíðunni. Hefur síðunni verið mjög vel tekið, bæði af lögfræðingum og öðrum og hefur tilkoma hennar bætt til muna aðgang almennings að dómum Hæstaréttar og stuðlað að aukinni umræðu um dómsmál í þjóðfélaginu. Hafa uppfléttingar á síðunni verið um það bil 35.000 á mánuði síðan farið var að telja þær um mitt ár 1999 og hleypur dagsmeðaltal heimsóknna frá 500 til 1.000 og hefur farið allt upp í 6.000 heimsóknir á einum degi.

VI. Önnur útgáfa á vegum Hæstaréttar

Dómasafn Hæstaréttar og registur

Samkvæmt 2. mgr. 11. gr. laga nr. 15/1998 um dómstóla skulu dómar Hæstaréttar gefnir út, en um tilhögun útgáfunnar fer eftir ákvörðun Hæstaréttar að fengnu samþykki dómsmálaráðherra. Dómasafn Hæstaréttar hefur verið gefið út á prenti frá því rétturinn tók til starfa árið 1920 og mun verða svo áfram. Dómar Hæstaréttar eru einnig birtir á vefsíðu réttarins frá og með upphafi ársins 1999, eins og áður segir. Á vegum Hæstaréttar er nú unnið að því að gera allt dómasafnið aðgengilegt á netinu, en það er í samræmi við niðurstöður nefndar sem dómsmálaráðherra skipaði um aðgengi að lagagögnum á veraldarvefnum. Í niðurstöðum nefndarinnar, frá því í apríl 1999, kemur fram að lagagögn eigi í sem ríkustum mæli að vera almenningi aðgengileg á netinu endurgjaldslaust. Um gífurlega stórt og kostnaðarsamt verkefni er að ræða og er ekki enn ljóst hvenær því muni ljúka.

Samhliða því sem útgáfa hæstaréttardóma á netinu var tekin upp í upphafi árs 1999 var ákveðið að hætta útgáfu árlegs registurs hæstaréttardóma frá og með því ári. Fyrirsjáanlegt er að leit í vefútgáfu hæstaréttardóma muni verða auðveld og skilvirk í nánustu framtíð, en unnið er að endurbótum á leitarvél á vefsíðu réttarins. Er hefðbundnu registri, sem í er að finna málaskrá, nafnaskrá, skrá yfir lagatiltvitnanir og atriðisorðaskrá með reifunum dóma því augljóslega ofaukið að svo komnu máli.

Frá og með upphafi ársins 1999 hefur orðið sú breyting að hverjum hæstaréttardómi fylgir stutt reifun á efni hans. Reifanirnar eru birtar við hvern hæstaréttardóm, bæði í prentaðri og rafrænni útgáfu dómasafnsins. Áhersla er lögð á að hæstaréttardómum sé frá upphafi fylgt úr hlaði með reifun svo að hún megi sem best gagnast fjölmiðlum og öðrum sem fylgjast með birtingu hæstaréttardóma.

Bæklingur Hæstaréttar

Á árinu 1999 var gefinn út á vegum Hæstaréttar litprentaður bæklingur, þar sem stiklað er á stóru í sögu réttarins, starfsemi hans reifuð og dómhús við Arnahól kynnt. Bæklingurinn er gefinn út á íslensku og ensku og er fánlegur endurgjaldslaust á skrifstofu Hæstaréttar.

Hæstiréttur Íslands
Dómhúsinu við Arnarhól
150 Reykjavík
sími: 510-3030, fax: 562-3995
netfang: haestirettur@haestirettur.is